

Bestuursvoorstel

Vergaderdatum 3 juli 2025
Afdeling Crisisbeheersing

Onderwerp

Voortgang haalbaarheidsonderzoek Risk Factory

Voorgesteld besluit

Het Algemeen Bestuur wordt voorgesteld om:

1. Het haalbaarheidsonderzoek Risk Factory te vervolgen.
2. Een verkennend locatieonderzoek te starten.
3. In te stemmen met de bredere governance op het haalbaarheidsonderzoek.
4. Een oproep aan partners te ondersteunen om capaciteit ter beschikking te stellen voor uitvoering van het haalbaarheidsonderzoek.

Aanleiding

Een weerbare samenleving die zich verantwoordelijk voelt voor zijn eigen veiligheid en gezondheid is een taak en uitdaging van ons allemaal. Het is belangrijk dat mensen weten wat ze moeten doen als hen iets overkomt. Een wetenschappelijk bewezen methode om hieraan bij te dragen is een Risk Factory. De Risk Factory is de plek waar verschillende doelgroepen zoals jongeren (basis en voortgezet-onderwijs en ouderen) echte potentiële gevaarlijke situaties uit de dagelijkse praktijk kunnen beleven. Van een bus die een kind niet ziet vanwege de dode hoek of de vlam in de pan. En ook herkenbaar, groepsdruk bij jongeren of een telefoon die opgeladen wordt in bed of bij het bad.

De Risk Factory is een dynamisch concept: het is constant in beweging en er wordt voortdurend gezocht naar vernieuwing. Het idee van belevend leren over veiligheid en gezondheid bestaat al langer en heeft zich inmiddels succesvol bewezen: de Risk Factorys in Twente (2014), Limburg-Noord (2019) en Midden- en West-Brabant (2022) ontvangen rond de 90% van de scholen uit de regio. Een bezoek aan een de Risk Factory als 'belevingscentrum' blijkt een effectief middel om jongeren te leren situaties beter in te schatten. Radboud-onderzoekers concluderen op basis van promotieonderzoek, dat groep 8-leerlingen zich na zo'n bezoek meer bewust zijn van risico's en zich ook daadwerkelijk gezonder en veiliger gedragen.

Gedragbeïnvloeding in beleidsplan VRBN

Het verhogen van veiligheid in de samenleving is een taak van ons allemaal. Samen kunnen we mensen bewuster maken van risico's rondom veiligheid en gezondheid. We zien dat hierbij de inzet van gedragbeïnvloeding zich steeds verder ontwikkelt en belangrijker wordt. In het beleidsplan van VRBN is daarom gekozen om meer in te willen zetten op 'belevingsleren', bijvoorbeeld via nagebootste praktijksituaties. Een Risk Factory is een interessant middel dat gebruik maakt van deze inzichten.

Kinderen weerbaar maken

De Provincie Noord-Brabant onderkent het belang om kinderen weerbaar te maken tegen risico's zoals criminaliteit, verkeersveiligheid en digitalisering. In haar Bestuursakkoord 2023-2027 is daarom vastgelegd samen met veiligheidsregio's te verkennen of een Risk Factory in Oost-Brabant kansrijk is.

Doel

Dit voorstel geeft een update van het haalbaarheidsonderzoek voor de realisatie van een Risk Factory in Brabant-Noord en de voorgestelde vervolgstappen.

Steun voor uitwerking tijdens bestuursdag VRBN

Op 22 januari bezochten het bestuur en adviseurs de Risk Factory Veiligheidsregio Limburg-Noord in Venlo. Naar aanleiding van dit bezoek is uitgesproken dat de Risk Factory ook voor Brabant-Noord een interessant middel kan zijn dat het waard is om verder te onderzoeken.

Uitgangspunten haalbaarheidsonderzoek vastgesteld

Het algemeen bestuur van VRBN heeft in de vergadering van 20 maart 2025 bestuurlijke uitgangspunten vastgesteld (**bijlage 1**). Als kader voor de uitwerking van een haalbaarheidsonderzoek, waarbij de keuze voor een Risk Factory in Brabant-Noord met de juiste afwegingen gemaakt kan worden.

Tijdens dit overleg is Burgemeester Van der Pas benoemd als bestuurlijk portefeuillehouder.

Status haalbaarheidsonderzoek

Het tussentijds concept haalbaarheidsonderzoek Risk Factory is te vinden in **bijlage 3**.

Sinds het vaststellen van de bestuurlijke uitgangspunten in maart, is de afgelopen periode gewerkt aan het verkennen van de omgeving, het ophalen van onderbouwde informatie van andere Risk Factorys en gesprekken met onderwijsorganisaties in onze regio.

Het haalbaarheidsonderzoek is tot stand gekomen op basis van veel gesprekken met partners als gemeenten, politie, GGD, waterschap, Provincie Noord-Brabant en RIEC. De gesprekken geven ons een overwegend positief beeld. Voor een aantal partijen hebben gesprekken al geleid tot voorzichtige toezeggingen qua partnerschap en financiën. Andere partners hebben meer tijd nodig om hun bijdrage toe te zeggen.

Gesprekken met onderwijsbesturen laten ook de eerste resultaten zien. Zo gaat VRBN met Signum Onderwijs verkennen hoe de Risk Factory is in te passen in het onderwijscurriculum. Ook bij andere scholenkoepels zoals de Filios Scholengroep wordt de Risk Factory intern onderwerp van gesprek.

Het haalbaarheidsonderzoek is verder opgesteld op basis van de ervaringen van andere Risk Factorys zoals die in Zuid-Holland-Zuid, Midden- en West-Brabant en Limburg-Noord.

Van omgevingsanalyse naar concrete besluitvorming

De huidige fase van het haalbaarheidsonderzoek, de omgevingsanalyse, geeft ons voldoende steun en aanleiding om door te gaan naar een verdere uitwerking, zodat concrete besluitvorming mogelijk wordt. Daarvoor wordt toegewerkt naar een beslismoment op het Algemeen Bestuur in november dit jaar.

Partners en onderwijs ondersteunen bij besluitvorming

We willen partners voldoende tijd geven om hun inhoudelijke of financiële betrokkenheid toe te kunnen zeggen. Dit vraagt om goed samenspel tussen de interne stappen bij partners die nodig zijn en tijdige ontwikkeling van verschillende elementen van het haalbaarheidsonderzoek van de Risk Factory.

Verder verfijnen en aanvullen haalbaarheidsonderzoek

Het haalbaarheidsonderzoek wordt verder uitgewerkt waarbij in ieder geval de volgende aspecten aan de orde komen:

- Een verkennend locatieonderzoek aangezien dit qua financiële randvoorwaarde en praktische uitvoering een belangrijke randvoorwaarde is.
- Uitwerking van de interne financiële ombuigingen binnen VRBN om een bijdrage te leveren aan de Risk Factory, conform de wens van het bestuur 'nieuw-voor-oud'.
- Verdere financiële uitwerking en de benodigde bijdrage van partners.

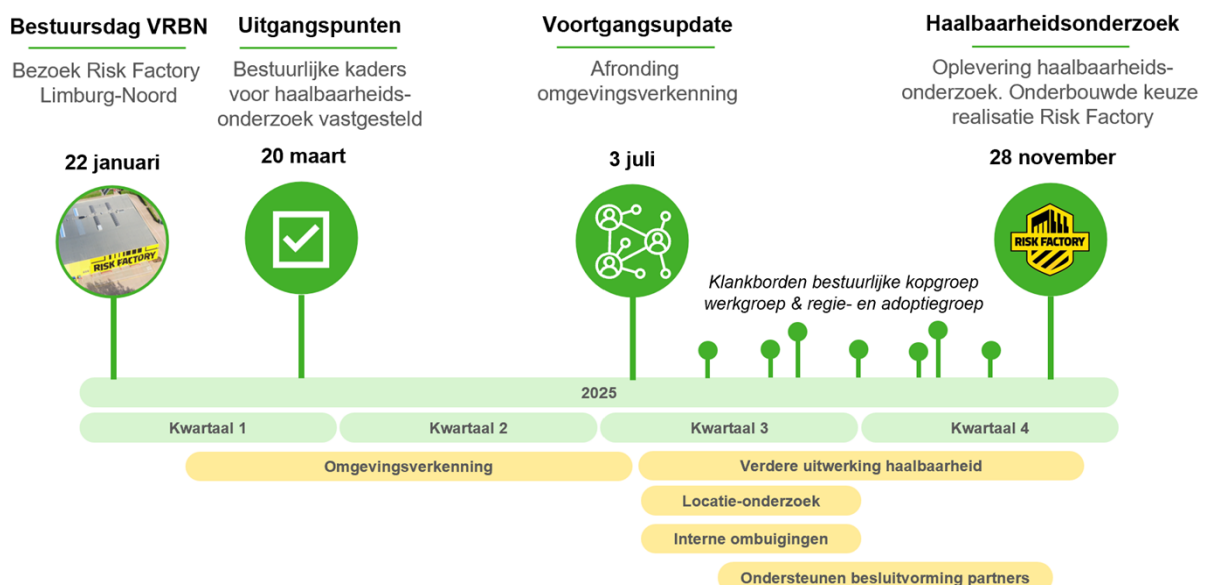
Governance en Projectaanpak

Verdere uitwerking van het haalbaarheidsonderzoek vraagt om een bredere vertegenwoordiging van de betrokkenpartijen. Aangezien de Risk Factory een beleevingscentrum is dat van meerwaarde is voor alle partijen. Qua governance wordt voorgesteld:

- **Bestuurlijke kopgroep**
Verbreiden met partnerorganisaties en een vertegenwoordiger namens het onderwijs. De kopgroep houdt sturing op basis van de bestuurlijke uitgangspunten en zijn bestuurlijk ambassadeur naar partners.
- **Ambtelijke werkgroep**
Onder voorzitterschap van de veiligheidsregio met nauwe betrokkenheid van partners. De werkgroep bevat een flexibele schil van agenda-leden die afhankelijk van het onderwerp kunnen aansluiten. Het is ook de wens beleidsmakers van het onderwijs hierbij te laten aansluiten.
- **Betrokkenheid reguliere adviseurs VRBN**
VRBN kent een goed stelsel van advisering door de zogenaamde 'adoptiegroep' en 'regiegroep' met daarin de beleidsadviseurs en financieel adviseurs van gemeenten en partnerorganisaties. Deze worden periodiek inzet als klankbord wat betreft financiële haalbaarheid en passendheid bij de beleidsdoelstellingen van VRBN.

De volledige uitwerking is te vinden in **bijlage 2**

Planning

Bijlage 1 – vastgestelde kaders haalbaarheidsonderzoek Risk Factory

Maatschappelijke doelstelling

De Risk Factory heeft het maatschappelijke doel om doelgroepen weerbaarder te maken tegen veiligheids- en gezondheidsrisico's.

De Risk Factory is gebaseerd op langdurig gecommitteerd partnerschap

De Risk Factory bestaat uit actieve betrokkenheid en commitment van de veiligheids- en gezondheidspartners in de regio. Ze zijn inhoudelijk, financieel en/of qua menskracht betrokken bij de realisatie van de Risk Factory. Partners zijn ambassadeurs binnen hun netwerk om draagvlak te creëren voor de Risk Factory.

De Risk Factory werkt vraaggestuurd op basis van behoefte

De logische eerste doelgroep voor de Risk Factory is Groep 8 van het primair onderwijs (leeftijd 11/12 jaar). Met een vraaggestuurde aanpak staat de behoefte van het onderwijs centraal. We streven naar grote betrokkenheid, met meer dan 80% deelname. Het primair onderwijs in de regio wordt verzocht zich te committeren doormiddel van een intentieverklaring.

Ervaringen en ontwikkelingen in de bestaande Risk Factory's hebben geleid tot verbreding van de doelgroepen naar ouderen (55+) en 2e klas voortgezet onderwijs. Tevens worden wensen uitgesproken om zich in de toekomst te gaan ontwikkelen op ondernemers of buurtinitiatieven in het sociaal domein.

De Risk Factory wordt gerealiseerd binnen bestaande financiële kaders

Voor de financiering van dit project worden diverse mogelijkheden onderzocht. Zoals de inzet van bestaande budgetten bij de Veiligheidsregio. Maar ook van bestaande budgetten bij alle mogelijke partners die reeds beschikken over budgetten met een soortgelijke doelstelling, die middels een ombuiging zouden kunnen worden aangewend voor de Risk Factory.

Financiering wordt ook gezocht in een kleine bijdrage voor bezoek aan de Risk Factory, maar ook in donaties en subsidies. Veiligheidsregio Brabant-Noord draagt de financiële verantwoordelijkheid. Middelen van commerciële partijen worden geaccepteerd als donaties, maar mogen de doelstelling van Risk Factory niet beïnvloeden.

De Risk Factory wordt gehuisvest in een locatie geschikt voor een langere periode

De intentie is om de Risk Factory een duurzaam concept te laten zijn. De intentie is om de Risk Factory voor ten minste vijf jaar te realiseren, met een bestuurlijk ijkmoment na twee jaar.

In de zoektocht naar aan geschikte locatie hebben bestaande locaties voorrang op nieuwe. Multifunctioneel gebruik heeft de voorkeur, ook omdat dat kan bijdrage aan een sluitende exploitatie. Voorkeur gaat uit naar één Risk Factory gelegen in de regio Brabant-Noord. Een zo kort mogelijke reistijd, op regionale schaal, tussen basisscholen en de Risk Factory is het uitgangspunt.

Bijlage 2: Samenstelling projectgroep

Bestuurlijke kopgroep

- Hans van der Pas Burgemeester gemeente Maashorst (portefeuillehouder AB)
- Wilma Dirken Gedeputeerde Provincie Noord-Brabant
- Rick Vermin Wethouder 's-Hertogenbosch/ DB-lid GGD Hart voor Brabant
- Mario Jacobs Dijkgraaf Aa en Maas
- Peter Knoops Hoofd RIEC Oost-Brabant
- Marie-Louise van Schaijk Directeur Veiligheidsregio Brabant-Noord
- *Nog in te vullen* Bestuurder onderwijs

Werkgroep Risk Factory

- Kwartiermaker Risk Factory Brabant-Noord (vz)
- Bestuurlijk adviseur VR Brabant-Noord
- Adviseur Risicocommunicatie VR Brabant-Noord
- Adviseur Veiligheid, Provincie Noord-Brabant
- Coördinator Brandveilig Leven, Risicobeheersing VR Brabant-Noord
- Adviseur Risicocommunicatie Waterschap Aa en Maas
- Adviseur Openbare Orde & Veiligheid, Gemeente 's-Hertogenbosch
- Adviseur Crisisbeheersing, Gemeente 's-Hertogenbosch
- Beleidsadviseur sociaal domein
- Beleidsadviseur onderwijs
- Adviseur/ Vertegenwoordiger onderwijskoepels

De samenstelling van de projectgroep kan nog wijzigen om een evenwichtige spreiding tussen functies in de regio te realiseren.

Adviseurs werkgroep

- Programma manager Risk Factory VRLN en VRZL + Landelijk
- Projectleider Veilig & Weerbaar Bestuur, Provincie Noord-Brabant
- Adviseur Risicobeheersing VR Brabant-Noord
- Adviseur Financiën VR Brabant-Noord
- Adviseur Personeelszaken VR Brabant-Noord
- Strategisch adviseur, Regiobureau Integrale Veiligheid Oost-Brabant
- Adviseur I&A VR Brabant-Noord